

Sygn. akt III AUa 623/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Hejwowska
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SO del. do SA Danuta Dadej-Więsyk (spr.)
Protokolant: starszy sekr. sądowy Agata Kutniowska	

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2015 r. w Lublinie

sprawy J. K. i B. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek apelacji wnioskodawcy J. K.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 24 kwietnia 2015 r. sygn. akt VII U 1020/14

oddala apelację.

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Barbara Hejwowska Danuta Dadej-Więsyk

Sygn. akt III AUa 623/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie J. K. i B. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 7 marca 2014 r. nr (...), która decyzją organ rentowy stwierdził, iż B. M. jako pracownik u płatnika składek PHU (...) nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, chorobowym i wypadkowym od 13 czerwca 2013 roku.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach i rozważaniach prawnych:

J. K. prowadzi działalność gospodarczą ogólnobudowlaną. Współpracuje ze spółką (...), zajmując się zaopatrzeniem tej firmy w materiały i sprzęt. Do lutego 2013 roku siedzibą jego działalności była w G. a obecnie L.. Działalność

prowadzona jest na terenie całego kraju. Jej miejsce wykonywania zależy od tego gdzie W. prowadzi budowy-inwestycje. Za wykonywane czynności J. K. otrzymuje wynagrodzenie w wysokości od (...) do 15000 złotych netto. Zatrudnia od dnia 1 września 2013 roku pracownika do prac fizycznych tj. pracownika magazynowego. Prowadzona przez J. K. działalność gospodarcza polega na koordynacji działań logistycznych, a bardziej zaopatrzeniowych i zapewnieniu przedsiębiorstwu (...) materiałów, maszyn i urządzeń, radziej pracowników. W związku z tym posiada kontakty z wieloma firmami na terenie całego kraju, z którymi współpracuje w imieniu W.. W większości jego czynności sprowadzają się do telefonicznego zamawiania materiałów i urządzeń oraz odbierania zamówień. W zasadzie jest to praca na telefonie. Jest to codzienny kontakt od rana do późnych godzin wieczornych z kierownikami budów i kontrahentami. Czas pracy jest elastyczny a firma (...) wymaga dyspozycyjności (k.89v). Na budowie spędza około 50% czasu a resztę w terenie. Obsługę księgową i biurową jego działalności prowadzi od czerwca 2013 roku I. K. mająca biuro rachunkowe w L.. Z księgową kontaktuje się głównie mailowo.

W dniu 11 czerwca 2013 roku J. K., złamał nogę, otrzymał zwolnienie lekarski od dnia 18 czerwca 2013 roku, początkowo na miesiąc. Przebywał głównie w domu, gdzie mieści się biuro (k.90). Jego stan zdrowia poprawił się po trzech miesiącach, (karta informacyjna - k. 33 akt ZUS). Jak zeznał szukał pracownika w związku z chorobą i B. M. była najbardziej kompetentna z osób, które się zgłosiły.

W dniu 13 czerwca 2013 roku J. K. zawarł z B. M. umowę o pracę na czas określony od dnia 13 czerwca 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku na stanowisku menagera w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 6000 zł, która sporządziła I. K. (umowa - k. 44 akt ZUS). B. M. przeszła wstępne szkolenie bhp w dniach 13-14 czerwca 2013 roku i wstępne badania lekarskie (karta szkolenia - k. 45 akt ZUS, zaświadczenie lekarskie - k. 46 akt ZUS). W dniach 12-13 lipca 2013 roku oraz 9-10 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni ukończyła warsztaty szkoleniowe (dyplom (k. 23 akt ZUS).

Przed zawarciem umowy o pracę prowadziła działalności gospodarczą, której nie wyrejestrowała i opłacała składki na ubezpieczenie społeczne do września 2013 roku (k. 179).

Od 22 września 2013 roku B. M. przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniu (...)wnioskodawczyni urodziła dziecko (odpis zupełny aktu urodzenia - k. 12 akt ZUS). Od tego czasu przebywała na urlopie macierzyńskim. Wnioskodawca nie zatrudnił nikogo na jej miejsce (bezsporne).

W 2013 roku płatnik zatrudnił jednego pracownika do prac fizycznych M. S. (1), z którym osobiście zawarł umowę od dnia 1 września 2013 roku z wynagrodzeniem 1600 złotych. J. K. zajmował się w tym okresie wykonywaniem zleceń na rzecz firmy (...) polegających na dostawie towarów, urządzeń i maszyn na teren budowy (...)w L.. Prace wykonywał głównie telefonicznie i za pośrednictwem poczty elektronicznej, koordynując dostawy materiałów i sprzętu, uzgadniając codziennie zapotrzebowanie ze strony W.. Otrzymywał zlecenia na dostarczenie konkretnych towarów i sprzętu na budowę. Na terenie prowadzonej inwestycji nie posiadał biura. Biuro mieściło się przy ulicy (...) a następnie ulicy (...) w prywatnym domu, gdzie wnioskodawca także mieszkał. Wnioskodawczyni nie przebywała na budowie, odbierała telefony, kilkanaście razy kontaktowała się osobiście z Ł. C.- dostawcą sprzętu budowlanego, dzwoniła do niego, kilkakrotnie pracownik M. S. (1) woził do biura dokumenty i klucze. B. M. w spornym okresie kontaktowała się z I. K. pocztą elektroniczną i zawoziła faktury do biura rachunkowego raz w tygodniu. Odwołujący się w spornym okresie mieszkali razem, byli w relacji partnerskiej (zeznania Ł. C. - k. 44v-45, zeznania I. K. - k. 45-45v, zeznania M. S. (1)- k. 45v-46, częściowo zeznania J. K. - k. 43v-44, 89-90, częściowo zeznania wnioskodawczyni - k. 23v-24, 178v-180).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane dowody osobowe i z dokumentów. Jeżeli chodzi o powołane dokumenty zgromadzone w aktach ZUS to nie budziły one wątpliwości Sądu ani stron co do ich wiarygodności.

Sąd Okręgowy podniósł, iż złożone przez wnioskodawcę faktury VAT (k. 56-75) nie dowodzą faktu wykonywania działalności osobiście przez J. K. w spornym okresie oraz pracy na podstawie umowy o pracę przez wnioskodawczynię, nawet w sytuacji gdy raz w tygodniu jak, zeznała I. K. przywoziła je do biura księgowego, w czasie

zwolnienia lekarskiego J. K.. Zeznania świadków sąd obdarzył wiarą co do faktu czynności wykonywanych przez wnioskodawczynię i kontaktu z nią w spornym okresie. Stwierdzenie świadka Ł. C., że B. M., przejęła obowiązki J. K., w spornym okresie, zdaniem sądu nie przesądza o charakterze stosunku prawnego łączącego J. K. z wnioskodawczynią. Zeznania świadków nie dają podstaw do przyjęcia, że wnioskodawczyni wykonywała te czynności na podstawie zawartej umowy o pracę. Sąd częściowo dał wiarę zeznaniom J. K. i B. M.. Na wiarę nie zasługuje, w okolicznościach sprawy, twierdzenia w/w o zakresie wykonywanych czynności, wymiarze czasu pracy, faktycznej podstawie wykonywania tych czynności.

Jeżeli chodzi o zeznania wnioskodawcy za niepotwierdzone należy także uznać twierdzenia wnioskodawcy o jeżdżeniu przez wnioskodawczynię na budowę, bowiem żaden z przesłuchanych w sprawie świadków nie potwierdził tej okoliczności.

Zeznania wnioskodawczyni Sąd ocenił jako niewiarygodne także w części, w której wnioskodawczyni podała, że zajmowała się pozyskiwaniem pracowników dla wnioskodawcy. Jak wynika bowiem z jego zeznań nie zatrudnił on więcej niż jednego pracownika fizycznego w okresie współpracy z wnioskodawczynią. Pracownikiem tym był M. S. (1), który został zatrudniony przez wnioskodawcę od 1 września 2013 roku i z jego zeznań nie wynika aby wnioskodawczyni brała udział w jego rekrutacji lub zatrudnieniu.

Zeznania wnioskodawcy i wnioskodawczyni dotyczące wykonywania przez B. M. czynności w ramach zatrudnienia u J. K. na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze godzin nie są wiarygodne. Strony nie były w stanie podać jakichkolwiek bliższych szczegółów dotyczącej wykonywanej przez wnioskodawczynię pracy. Także treść korespondencji w formie elektronicznej między wnioskodawczynią a I. K. nie daje podstaw do przyjęcia, że strony łączyła umowa o pracę. Sporadycznie, doraźnie wykonywane czynności w postaci telefonów, maili czy też zawieszenie faktur lub odbiór dokumentów w biurze, będącym jednocześnie miejscem zamieszkania nie świadczą o łączącym strony J. K. i B. M. stosunku pracy.

Tym samym Sąd Okręgowy uznał, iż odwołanie J. K. i B. M. nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11, art. 12 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 roku, póź. 1442 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne będące pracownikami w okresie od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Stosownie do treści art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

Obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym dotyczy więc wyłącznie pracowników, faktycznie wykonujących zatrudnienie w ramach ważnego stosunku pracy.

Sąd Okręgowy podniósł, iż zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Pozorność jest wadą oświadczenia woli polegającą na świadomej, a przy tym ujawnionej wobec adresata i przez niego aprobowanej niezgodności pomiędzy treścią złożonego oświadczenia woli, dostępną dla innych uczestników obrotu, a rzeczywistą wolą osoby składającej to oświadczenie. Sąd Okręgowy powołał na powyższe liczne orzeczenia Sądu Najwyższego i uznał, że w niniejszej sprawie odwołujący nie wykazali faktu wykonywania przez B. M. czynności w pełnym wymiarze czasu pracy w ramach stosunku pracy (art.6.k.p.c.)

Wnioskodawczyni nie udowodniła jakie konkretnie czynności wykonywała na rzecz wnioskodawcy. Podane przez odwołujących ogólnikowe sformułowania, o zastępowaniu wnioskodawcy, wykonywaniu telefonów, są zbyt mało precyzyjne i konkretne, aby można uznać je za wiarygodne.

Podjęte czynności w ramach takiej umowy mające na celu uwiarygodnienie istnienia i jej wykonywania zmierzały jedynie do wywołania błędnego przekonania, że zawarta umowa jest ważna. W tym celu sporządzono umowę o pracę, dokonano przeszkolenia pracownika w zakresie bhp, zgłoszono wnioskodawczynię do ubezpieczenia, prowadzono listę obecności i wynagrodzeń. Dokonanie takich formalnych czynności nie daje podstaw do stwierdzenia istnienia stosunku pracy.

Skutkiem oświadczenia woli złożonego dla pozorów jest jego nieważność.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że B. M. nie wykonywała pracy w ramach stosunku pracy, a zawarta umowa o pracę okazała się nieważna. W tej sytuacji ZUS prawidłowo przyjął, że B. M. nie podlegała ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u J. K. od 13 czerwca 2013 roku.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 47714 § 1 k.p.c Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wyroku złożył płatnik J. K. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego - tj. art. 233 KPC poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na naruszeniu zasad logicznego wnioskowania, doświadczenia życiowego oraz braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i w konsekwencji ustalenie, iż ubezpieczona nie realizowała umowy o pracę na warunkach art. 22 K.P. i zawarta umowa był pozorna, podczas gdy właściwa ocena stanu faktycznego winna prowadzić do przeciwnego wniosku, gdyż umówiona praca była przez ubezpieczoną faktycznie wykonywana, a płatnik tę pracę przyjmował i odbywało się to na warunkach określonych w przepisach prawa pracy.

a w konsekwencji

2. naruszenie prawa materialnego w postaci art. 83 § 1 K.C. w zw. z art. 22 K.P. art. 3 K.P., poprzez ustalenie, iż umowa o pracę nie była wykonywana i została zawarta dla pozorów, podczas gdy umowę o pracę uważa się za zawartą dla pozorów jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, a ani ubezpieczona ani płatnik nie obejmowali swoim zamiarem ani świadomością takiej sytuacji i praca była przez ubezpieczoną wykonywana, a płatnik tę pracę przyjmował i spełnione zostały także inne przesłanki przewidziane w przepisach.

3. naruszenie prawa materialnego w postaci art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, póź. 1585, z późn. zm.), oddalenie odwołań i ustalenie, iż ubezpieczona w spornym okresie nie podlega ubezpieczeniom, podczas gdy ubezpieczona zobowiązała się do świadczenia pracy i to zobowiązanie w spornym okresie realizowała i zgodnie z przepisami została zgłoszona do ubezpieczeń z tego tytułu.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wnosił o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez uwzględnienie odwołania i

zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 7 marca 2014 r.

2. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań stron ograniczając do osoby

ubezpieczonej Pani B. M. oraz płatnika składek

J. K., na okoliczność zatrudnienia ubezpieczonej, faktycznego

wykonywania obowiązków pracowniczych oraz inne wskazane w uzasadnieniu;

3. zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych;

4. dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka w osobie:

J. P. na okoliczności zatrudnienia ubezpieczonej, faktycznego

wykonywania obowiązków pracowniczych oraz inne wskazane w uzasadnieniu;

ewentualnie

5. uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do

ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia

o kosztach sądowych.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych oraz trafnej oceny prawnej zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, ustalając, że B. M. nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek PHU (...).

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela i akceptuje te ustalenia oraz argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Tytułem obowiązkowego ubezpieczenia emerytalno-rentowego na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2009 r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.) i chorobowego na podstawie art., 11 ust, 1 tej ustawy, jest według art., 8 ust. 1 pozostawanie w stosunku pracy. Według zaś art. 13 pkt 1 w/w ustawy ubezpieczenie trwa od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Należało zatem ustalić, czy B. M. realizowała umowę o pracę z dnia 13 czerwca 2013 r., w rozumieniu art., 22 k.p., zatem czy spełnione zostały wszystkie przesłanki stosunku Zgodnie z tym przepisem przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Stosunek pracy to więź prawna o charakterze dobrowolnym i trwałym, łącząca pracownika i pracodawcę, której treścią jest obowiązek osobistego wykonywania pracy określonego rodzaju przez pracownika pod kierownictwem, na rzecz i na ryzyko pracodawcy oraz obowiązek pracodawcy zatrudniania pracownika przy umówionej pracy i wypłacania mu wynagrodzenia za pracę. W stosunku tym pracownik jest zobowiązany do świadczenia pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy, w sposób podporządkowany. Obowiązkiem pracodawcy wynikającym z nawiązania stosunku pracy jest wypłacanie pracownikowi wynagrodzenia za pracę. Stosunek pracy jest dobrowolnym stosunkiem prawnym o charakterze zobowiązaniowym, zachodzącym między dwoma podmiotami, z których jeden, zwany pracownikiem, obowiązany jest świadczyć osobiście i w sposób ciągły, powtarzający się, na rzecz i pod kierownictwem drugiego podmiotu, zwanego pracodawcą, pracę określonego rodzaju oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca zatrudniać pracownika za wynagrodzeniem. Takie stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia

7.10.20097-., sygn. III PK 38/2009, LexPolonica nr 2243199. Z kolei w wyroku z dnia 5.06.2009 r. wskazał, że dla włączenia do ubezpieczenia społecznego niezbędna jest przynależność do określonej w ustawie systemowej grupy podmiotów podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. O tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący ty tuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 2 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia, gdyż w takim przypadku wady oświadczeń woli dotyczące umowy o pracę - nawet powodujące jej nieważność - nie wywołują skutków w sferze prawa do świadczeń z ubezpieczeń społecznych (I UK 21/2009, LexPolonica nr 2253556).

W świetle okoliczności niniejszej sprawy B. M. miała być zatrudniona przez J. K. na podstawie wyżej wspomnianej umowy o pracę na czas określony od dnia 13 czerwca 2013 r. do dnia 31 grudnia 2015 r.. za wynagrodzeniem 6000 zł brutto na stanowisku menagera w pełnym wymiarze czasu pracy. W umowie miejsce wykonywania pracy wskazano G. ul. (...). Faktycznie skarżąca miała wykonywać obowiązki w L. w elastycznym czasie pracy i miały one polegać na zamawianiu i koordynacji dostaw sprzętu do (...) SA, pozyskiwaniu klientów, rekrutacji pracowników, koordynacji przepływu dokumentacji.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego - Sąd Okręgowy czyniąc swoje ustalenia faktyczne, przyjęte za podstawę orzeczenia, w świetle których zawarta umowa o pracę nie stanowi tytułu do ubezpieczenia B. M. nie naruszył przepisów prawa procesowego. W szczególności Sąd Okręgowy dokonał oceny materiału dowodowego w granicach wyznaczonych mu art. 233 S i k.p.c. Jak wiadomo zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 233 § 1 kpc przepis ten zawiera nakaz - nie doznający wyjątku, aby wyrażona ocena w aspekcie wiarygodności dokonana była na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału w sprawie oraz uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2002 r. IVCKN 1256/00 lex nr 80267', wyrok SN z dnia 26 stycznia 2000 r. III CKN 562/98 (...); postanowienie SN z dnia 23 stycznia 2002 r. II CKN 691/99 LEXnr 54339, Prok.i Pr.-wkl. (...)). Tak też uczynił Sąd Okręgowy analizując całość zebranego materiału dowodowego, w szczególności zeznania świadków i odwołujących się stron oraz dowody z dokumentów. Skarżący w apelacji czyniąc Sądowi zarzut wadliwych ustaleń w istocie wyprowadza wnioski jedynie z selektywnie wybranej i korzystnej dla siebie części materiału dowodowego, pomijając przy tym resztę tego materiału, która jest dla niego niekorzystna. Sąd Okręgowy tymczasem w sposób trafny i uprawniony czyni swoje ustalenia w oparciu o cały zebrany materiał dowodowy poddany krytycznej ocenie tego Sądu w granicach art. 233 S i k.p.c. Słusznie Sąd Okręgowy nie uznał za wystarczające dla przyjęcia istnienia realnego stosunku pracy przedłożonych dowodów.

Podkreślić należy, iż przedmiotem oceny Sądu Okręgowego były dowody zaoferowane przez strony, zostały one wnikliwie przeanalizowane, a następnie szeroko omówione w uzasadnieniu, co pozwala na ich instancyjną kontrolę i prowadzi do wniosku, że wszystkie one zostały ocenione w zgodzie z zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczenia życiowego.

W tym miejscu wskazać również wypada, że Sąd Okręgowy prawidłowo wskazał na rozkład ciężaru dowodu w przedmiotowej sprawie. Odwołujący się, zarzucając w szczególności naruszenie art. 6 k.c., zdaje się nie dostrzegać, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych inicjowane jest odwołaniem, które zastępuje pozew. Innymi słowy odwołujący traktowany jest jak strona powodowa, na której to co do zasady spoczywa ciężar dowodu, o ile przepis szczególny zasady tej nie modyfikuje. Zaakcentowania wymaga nadto, że zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności, znajdującą wyraz w art. 232 zd. 1 k.p.c., to na apelujących spoczywał ciężar wykazania, że w spornym okresie łączył je ważny stosunek pracy, w ramach którego B. M. faktycznie wykonywała na rzecz J. K. pracę. To bowiem odwołujący się z powyższego faktu wywodzą skutek prawny w postaci objęcia B. M. z tego tytułu obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. W konsekwencji należy zatem zgodzić się z Sądem Okręgowym, iż to do odwołujących się należała inicjatywa dowodowa co do okoliczności wykonywania umowy o pracę, ze wszelkimi tego konsekwencjami.

Na powyższe okoliczności strona powodowa przedłożyła dokumenty prywatne w postaci m.in. umowy o pracę karty szkolenia, zaświadczenia lekarskie, karty szkolenia BHP, listy płac, wydruki ewidencji przychodów, protokołów przekazania samochodu służbowego, telefonu komórkowego oraz wnioskuje o przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków: Ł. C., I. K., M. S. (1) i zeznań stron.

Prawidłowe, zdaniem Sądu Apelacyjnego, są ustalenia, iż z przedłożonych dowodów nie wynika istnienie stosunku pracy pomiędzy stronami, a podjęte przez skarżącą czynności nie wynikały z reżimu pracowniczego.

Sąd I instancji trafnie wskazał, że do ustalenia, iż doszło do powstania pomiędzy stronami stosunku pracy nie jest wystarczające spełnienie warunków formalnych zatrudnienia takich, jak zawarcie umowy o pracę, przejście szkolenia BHP, uzyskanie zaświadczenia lekarskiego o zdolności do pracy, czy zgłoszenie do ubezpieczenia, a konieczne jest ustalenie, że strony miały zamiar wykonywać obowiązki stron stosunku pracy i to czyniły.

Jednocześnie, warunkiem istnienia stosunku pracy jest brak okoliczności powodujących nieważność zawartej umowy, w szczególności pozorności umowy o pracę. Przepis art. 83 k.c. wprowadza nieważność pozornej czynności prawnej stanowiąc, iż "nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów". Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę w każdym wypadku nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składaniem przez nią oświadczeniem. Brak zamiaru wywołania skutków prawnych oznacza, że osoba składająca oświadczenie woli albo nie chce w ogóle wywołać żadnych skutków prawnych, albo też chce wywołać inne, niż wynikałyby ze złożonego przez nią oświadczenia woli (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r., sygn. akt II UKN 258/00, OSNAPiUS Nr 21/2002, poz. 527).

Pozorność oświadczenia woli w świetle art. 83 § 1 k.c. jest to symulacja, która musi się składać z dwóch elementów. Po pierwsze, strony, które dokonują takiej czynności prawnej, próbują wywołać wobec osób trzecich rzeczywiste, prawdziwe przeświadczenie, że ich zamiarem jest wywołanie skutków prawnych objętych treścią ich oświadczeń woli.

Po drugie, musi między stronami istnieć tajne, niedostępne osobom trzecim porozumienie, że te oświadczenia woli nie mają wywołać zwykłych skutków prawnych (akt konfidencji); innymi słowy, że zamiar wyrażony w treści symulowanych oświadczeń woli nie istnieje lub że zamiar ten jest inny niż ujawniony w symulowanych oświadczeniach. Na pozornosc muszą się składać oba te elementy łącznie (vide: Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna., Lex, 2012, Kidyba A., Gawlik Z., Janiak A., Jedliński A., Kopaczyńska-Pieczniak K., Niezbecka E., Sokołowski T.).

Odnosząc się konkretnie do umowy o pracę Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, iż uznaje się ją za zawartą dla pozorów, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie o pracę jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a osoba wskazana jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy. Jeżeli jedynym celem umowy było umożliwienie skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego, umowę należy uznać za nieważną na podstawie art. 83 k.c. Nie można jednak przyjmować pozorności zawarcia umowy o pracę w sytuacji, gdy umowa ta była faktycznie realizowana, choćby celem osoby podejmującej zatrudnienie było uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego (por. wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2005 r., II UK 321/04, OSNP 2006/11-12/190; wyrok SN z dnia 18 maja 2006r., II UK 164/05, LEX nr 192462).

Nie budzi wątpliwości fakt, że organ rentowy może kwestionować rodzaj łączącej strony umowy -albo jako zawartej dla pozorów (art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p.), albo jako mającej na celu obejście ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.) - wyrok Sądu Najwyższego z 23 września 1998 r., sygn. akt II UKN 229/98, OSNAP 1999/19/627.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż wobec sporu co do skuteczności zgłoszenia B. M. do ubezpieczenia społecznego w związku z nawiązaniem stosunku pracy, sąd zobowiązany jest badać, czy w przedmiotowej sprawie pomiędzy stronami umowy nastąpiło nawiązanie stosunku pracy skutkujące podleganiem pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

W apelacji skarżący podnosi, iż w swoich rozważaniach Sąd Okręgowy nie przydał właściwej wagi okoliczności, iż zatrudnienie ubezpieczonej wynikało głównie z potrzeby zastępowania płatnika z uwagi na jego niezdolność do pracy spowodowaną urazem nogi.

W świetle zgromadzonego materiału dowodowego, wątpliwości budzi już sama okoliczność nawiązania stosunku pracy i uzasadnienia potrzeby zatrudnienia pracownika.

Płatnik w toku postępowania administracyjnego (zastrzeżenia do protokołu – k. 77, 78 a.u.), podkreślał, iż potrzeba zatrudnienia wynikała przede wszystkim z doznanego urazu nogi i okoliczność tę potwierdził w apelacji.

Jak wynika ze złożonej dokumentacji medycznej (karta informacyjna – k. 33 a.u.) wypadek miał miejsce 11 czerwca 2013 r., J. K. zdecydował się korzystać ze zwolnienia lekarskiego od dnia 18 czerwca 2013 r., umowa o pracę została sporządzona z dniem 13 czerwca 2013 r. Natomiast kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o pracę został sporządzony z datą 10 czerwca 2013 r. (k. 43 a.u.), zaś z zeznań B. M. wynika, iż rekrutacja miała mieć miejsce w maju 2015 r. (zeznania wnioskodawczyni – k. 179) a więc czynności te wyprzedzały w czasie dzień doznania urazu przez płatnika i korzystania przez niego ze zwolnienia lekarskiego, a więc zdarzeń uzasadniających potrzebę zatrudnienia pracownika.

Płatnik na zarzut organu rentowego, iż umowa została zawarta na okres dłuższy niż wynikający z niezdolności do pracy, usprawiedliwił to planowanym rozwojem firmy.

W dalszej części apelacji skarżący zarzucił, iż Sąd Okręgowy bezzasadnie przyjął, iż ubezpieczona nie udowodniła jakie konkretne czynności wykonywała na rzecz pracodawcy, a wyjaśnienia ubezpieczonej są zbyt ogólnikowe, podczas gdy zakres prowadzonej działalności i powierzone ubezpieczonej zadania zostały wskazane precyzyjnie. Apelujący podniósł, iż okoliczności te świadczą o niezrozumieniu materii jak jest sfera zarządzania firmą, a w konsekwencji, Sąd I instancji z mało istotnych powodów odmówił wiarygodności zeznaniom ubezpieczonej i płatnika.

Wbrew zarzutom apelującego Sąd I instancji ustalił zakres i charakter działalności gospodarczej J. K., wskazując, iż polega ona na koordynacji działań logistycznych, zaopatrzeniowych , poprzez zapewnienie (...) SA materiałów, maszyn, specjalistycznych urządzeń, niejednokrotnie pracowników. Płatnik współpracuje w imieniu (...)u z wieloma kontrahentami na terenie całego kraju. Pracę wykonuje głównie telefonicznie i za pośrednictwem poczty elektronicznej, koordynując dostawy materiałów i sprzętu , uzgadniając codziennie zapotrzebowanie ze strony (...) SA. Z dokumentów przedłożonych przez płatnika wynika, iż do sierpnia 2013 r. siedziba firmy miała miejsce w G., a obecnie w L. przy ul. (...). Obsługę księgową i biurową działalności płatnika prowadzi od czerwca 2013 r. I. K. mająca biuro rachunkowe w L..

W dniu 13 czerwca 2013 roku J. K. zawarł z B. M. umowę o pracę na czas określony od dnia 13 czerwca 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku na stanowisku menagera w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 6000 zł, która sporządziła I. K. (umowa - k. 44 akt ZUS). B. M. przeszła wstępne szkolenie bhp w dniach 13-14 czerwca 2013 roku i wstępne badania lekarskie (karta szkolenia - k. 45 akt ZUS, zaświadczenie lekarskie - k. 46 akt ZUS). W dniach 12-13 lipca 2013 roku oraz 9-10 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni ukończyła warsztaty szkoleniowe (dyplom (k. 23 akt ZUS).

Przed zawarciem umowy o pracę B. M. od 2008 r. prowadziła działalność gospodarczą (...), w zakresie której zajmowała się usługami deweloperskimi, wykończeniem, aranżacją wewnątrz, której nie wyrejestrowała i opłacała składki na ubezpieczenie społeczne do września 2013 roku, składając następnie korektę dokumentów rozliczeniowych z zerową podstawą wymiaru składek.

Od 22 września 2013 roku B. M. przebywała na zwolnieniu lekarskim. W dniu (...)wnioskodawczyni urodziła dziecko (odpis zupełny aktu urodzenia - k. 12 akt ZUS). Od tego czasu przebywała na urlopie macierzyńskim. Wnioskodawca nie zatrudnił nikogo na jej miejsce (bezsporne).

Sąd Okręgowy ustalił, iż biuro płatnika mieściło się w L. przy ulicy(...)a następnie ulicy (...) w prywatnym domu, gdzie wnioskodawca także mieszkał. Wnioskodawczyni nie przebywała na budowie, odbierała telefony, kilkanaście razy kontaktowała się osobiście z Ł. C.-dostawcą sprzętu budowlanego, dzwoniła do niego, kilkakrotnie pracownik M. S. (1) woził do biura dokumenty i klucze. B. M. w spornym okresie kontaktowała się z I. K. pocztą elektroniczną i zawoziła faktury do biura rachunkowego raz w tygodniu.

Poczynione ustalenia zostały dokonane przez Sąd Okręgowy w oparciu o zebrany materiał dowodowy, i został on szczegółowo analizowany. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy słusznie odmówił wiary płatnika i ubezpieczonej odnośnie łączącego strony stosunku pracy, gdyż nie znajdują oparcia w innych dowodach zgromadzonych w sprawie. Strona powodowa nie wykazała czynności podejmowanych przez wnioskodawczynię przez co najmniej 8 godzin dziennie w ściśle określonym reżimie pracowniczym. Przedstawiona ocena dowodów dotycząca zeznań stron nie wynika z mało istotnych powodów, jak zarzuca apelujący, ale z powodu sprzeczności w zeznaniach samych stron oraz ich sprzeczności z innymi dowodami. Płatnik zeznał, iż ubezpieczona przejęła jego obowiązki. Okoliczność ta budzi wątpliwości w świetle jego zeznań, zeznań ubezpieczonej i świadków. Płatnik podał mianowicie, iż działalność zajmowała mu kilkanaście godzin dziennie, z czego 50 % spędzał na budowie, resztę w terenie. Natomiast żaden z przesłuchanych świadków, w tym pracujący na terenie budowy M. S. (1), nie potwierdził bytności wnioskodawczyni na terenie budowy. Świadek Ł. C. zeznał, iż miał z wnioskodawczynią kontakt telefoniczny, kilkanaście razy spotkał się z nią w jej domu. Natomiast wnioskodawczyni opisując swoje czynności, podała, wbrew zarzutom apelacji, przykładowe, ogólne czynności, a na pytanie Przewodniczącej, odnośnie konkretnych przykładów, zasłaniała się niepamięcią z uwagi na upływ czasu (zeznania – k. 178v-179v).

Ubezpieczona wskazała m.in., iż do jej obowiązków należała rekrutacja pracowników, jej zeznania w tej części stoją w sprzeczności z zeznaniami jedyne zatrudnionego we wrześniu 2013 r. pracownika J. K., świadka M. S. (1), który zeznał, iż o pracy dowiedział się od kolegi, kontaktował się w sprawie pracy z płatnikiem i z nim zawarł umowę o pracę.

Ubezpieczona zeznała, iż miała zakres czynności sporządzony na piśmie (k. 24).

W aktach ubezpieczeniowych znajduje się prywatny dokument z nagłówkiem B. M., zakres obowiązków - dołączony przez płatnika (k. 67 a.u.) Zawiera on szereg ogólnych haseł: koordynacja wszystkich zadań związanych z projektem, kompleksowe harmonogramowanie zadań, monitorowanie i kontrola realizacji projektów, zarządzanie jakością, komunikacja pomiędzy klientem a zespołem programistów, współpraca z innymi uczestnikami projektów. W dalszej części dokument zawiera treści dotyczące reklamy.

Zdaniem Sądu treść tego dokumentu ten nie pozostaje w oczywistym związku z obowiązkami, które miała wykonywać ubezpieczona zgodnie z zeznaniami jej i płatnika. Na rozprawie w dniu 17.04.2015 r. ubezpieczona wprost zeznała, że w okresie zwolnienia J. K. w firmie nie było żadnych działań reklamowych.

Zeznania ubezpieczonej i płatnika nie były również ściśle co do godzin pracy, J. K. twierdził, iż wnioskodawczyni miała elastyczny czas pracy, natomiast B. M. podała, iż czas pracy był nienormowany, ale sprowadzał się on do godz. 8-16.

Przy ocenie możliwości świadczenia pracy przez ubezpieczoną co najmniej 8 godzin dziennie należy mieć na uwadze okoliczność, iż w spornym okresie działalność gospodarcza skarżącej nie została wyrejestrowana a ona sama była w zaawansowanej ciąży.

Zdaniem Sądu na ocenę zeznań świadków i stron rzutuje również presja wywierana ze strony płatnika na świadka M. S. (1)pracownika(...)J. K.. Świadek ten najpierw nie chciał się stawić w organie rentowym, następnie w dniu 4.03.2014 r. zgłosił się oświadczając, że przyszedł z polecenia J. K., ale odmówił złożenia zeznań (k. 83 a.u.). Natomiast w toku postępowania sądowego z odwołania B. M. od zaskarżonej decyzji przysłał prośbę, z dnia 8.09.2014 r. do Sądu Okręgowego w Płocku, o odstąpienie od stawiennictwa w charakterze świadka. W piśmie wskazał, iż nie posiada żadnych informacji dotyczących osoby B. M. (k. 137). Ostatecznie złożył on krótkie zeznania 12.09.2014 r., wskazując, że może domyślać, iż B. M. była zatrudniona u p. K., gdyż kazał mu zawozić do niej dokumenty.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się również stosunku podporządkowania pomiędzy wnioskodawcą a wnioskodawczynią, będącym jednym z wyznaczników stosunku pracy. Nawet biorąc pod uwagę stanowisko kierownicze (menager), praca w pewnym zakresie powinna się odbywać pod kierunkiem i nadzorem pracodawcy, a te elementy w żadnym zakresie nie zostały wykazane.

Tym samym uprawnione było stanowisko Sądu Okręgowego, iż podjęta przez ubezpieczoną czynności nie dają podstaw do stwierdzenia istnienia stosunku pracy.

Sporadycznie, doraźnie wykonywane czynności w postaci telefonów, maili czy też zawieszenie faktur lub odbiór dokumentów w biurze, będącym jednocześnie miejscem zamieszkania nie świadczą o łączącym strony J. K. i B. M. stosunku pracy. Także treść korespondencji w formie elektronicznej między wnioskodawczynią I. K., podobnie jak udzielone upoważnienie do składania wniosków w (...) Urzędzie Wojewódzkim, czy pełnomocnictwo do czynności związanych z umową najmu lokalu, nie daje podstaw do przyjęcia, że strony łączyła umowa o pracę.

Nietrafny jest zarzut apelacji, iż charakter pracy wnioskodawczyni nie może być potwierdzony materialnymi dowodami. Chybiony jest też zarzut, iż z powodu „niezrozumienia materii jaką jest sfera zarządzania firmą” Sąd miał obowiązek posiłkować się wiedzą specjalistyczną.

Należy podnieść, iż płatnik prowadził niewielką firmę o charakterze usługowym, nie posiadając rozbudowanej struktury organizacyjnej, nie zatrudniającej pracowników, zatem ten stan faktyczny nie wymagał posiłkować się przez sąd specjalistyczną wiedzą biegłego.

W apelacji skarżący podniósł również, iż wbrew ustaleniom Sądu siedziba firmy, pomimo, iż znajdowała się w miejscu zamieszkania to w praktyce znajdowała się nie w części mieszkalnej, a w wyodrębnionym funkcjonalnie lokalu przeznaczonym na biuro. Również ten zarzut jest bezzasadny. Główne miejsce wykonywania działalności (...) J. K. do sierpnia 2013 r. było wskazywane pod adresem G. ul.(...), a dopiero później wpis został oznaczony na L. ul. (...). To na ten okres wskazuje apelacja. Natomiast w momencie zawierania umowy o pracę 13.06.2013 r. do dnia 16.08.2013 r. biuro płatnika mieściło się w L. przy ul. (...). Lokal ten stanowił jednocześnie miejsce zamieszkania J. K., który ten adres wskazuje jako takie miejsce w dokumentacji medycznej, korespondencji z ZUS, również we wniosku o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca. Na uwagę zasługuje, iż właśnie w tym lokalu O. C. jako pomoc domowa, miała wykonywać pracę, od 30.07.2013 r. do 29.07.2014 r., poprzez utrzymywanie czystości w mieszkaniu, mycie okien, sporządzanie posiłków, pranie oraz prasowanie.

W uzasadnieniu powyższego wniosku o wydanie zezwolenia na pracę cudzoziemca wnioskodawca zawarł stwierdzenie o zamieszkiwaniu w lokalu przy ul.(...)(k. 54-57 a.u.).

Apelujący zarzucił nadto, iż Sąd Okręgowy pozostawił w sferze domysłów ewentualną faktyczną przyczynę podjęcia rozstrzygnięcia jakim była okoliczność bliskiej relacji płatnika i ubezpieczonej.

Sąd Apelacyjny zauważa, iż wniosek apelacji w tym względzie jest dowolny a ustalenie Sądu Okręgowego w zakresie wspólnego zamieszkiwania i relacji partnerskiej wynikają z zeznań J. K. na rozprawie w dniu 12 września 2014 r. (k. 44v), które zawierają takie stwierdzenie. Potwierdza to również pismo ubezpieczonej z dnia 3 listopada 2014 r. do Sadu Okręgowego w Płocku, w którym wskazuje ona swoje aktualne miejsce zamieszkania L. ul.(...), tożsame z miejsce zamieszkania J. K..

Odnosząc się do zarzutów materialnoprawnych, zwrócić należy uwagę, iż in gremio zarzuty naruszenia wskazanych przepisów odnoszą się do błędnego ich zastosowania w konsekwencji wadliwych ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego.

Polemiczny charakter zarzutów sformułowanych przez apelującego w zakresie dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny zgromadzonego materiału dowodowego i dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z istoty nie mógł prowadzić do ich wzruszenia, a tym samym również zarzuty naruszenia prawa materialnego uznać należy za chybione.

Tym samym Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty apelacji nie mogły skutkować zmianą lub uchyleniem wyroku. O pozorności zawartej umowy o pracę świadczy również, zdaniem Sądu Apelacyjnego, forma dołączonych dokumentów związanych z zawarciem umowy o pracę.

W umowie o pracę z dnia 13 czerwca 2013 r. jako miejsce świadczenia pracy wskazano G. ul. (...), adres ten widnieje również na zaświadczeniu lekarskim (k. 51, 53 a.u.) i adres ten jest zgodny z miejscem wykonywania działalności gospodarczej przez J. K.. Płatnik tłumaczył, iż adres ten został wpisany przez przeoczenie. Na uwagę zasługuje również okoliczność, iż opisana umowa o pracę zawiera w lewym górnym rogu oraz w miejscu podpisu pracodawcy pieczętkę z adresem (...) J. K. ul.(...) |L..

Adres ten w dacie 13 czerwca 2013r. nie wynikał ani z miejsca wykonywania działalności płatnika, które w tym czasie było w G., ani z adresu biura, które w czerwcu 2013 r. mieściło się wprawdzie w L., ale przy ul.(...). Siedziba biura przy ul. (...) mieści się od sierpnia 2013 r. a więc po dacie wynikającej z umowy. Pieczętki tej treści znajdują się również na listach płac.

W świetle opisanej umowy wątpliwości budzi również wysokość otrzymywanego przez ubezpieczoną wynagrodzenia.

W umowie wynagrodzenie zostało wskazane na kwotę 6 000 zł brutto. Z przedłożonych list płac wynika, iż ubezpieczona za czerwiec 2013 r. otrzymała wynagrodzenie 8 000 zł (3.000 zł podstawa + 5 000 zł premia uznaniowa), za lipiec 2013 r. 7 000 zł (5.000 zł podstawa + 2. 000 zł premia), za sierpień 2013 r. – 7 500 zł (5 000 zł podstawa + 2 500 zł premia), za wrzesień 2013 r. 11 266,67 (4 333,33 zł podstawa + 6933,34 zł premia). Otrzymywanie premii nie wynika z zawartej umowy o pracę. Strona powodowa wskazywała, iż wysokość premii była uzależniona od wyników firmy i godzin pracy. Ilość godzin pracy ubezpieczonej nie została udokumentowana. Natomiast należy stwierdzić, iż z zestawienia wysokości wynagrodzeń wnioskodawczyni i przychodów (...) J. K. w poszczególnych miesiącach wynika, iż były one w podobnej wysokości. I tak z ewidencji przychodów płatnika za lipiec 2013 r. wynika kwota 7 832, 50 zł, ubezpieczona otrzymała za ten okres 8.000 zł, przychody za sierpień 7 917 zł, wynagrodzenie ubezpieczonej – 7 500 zł, przychód za wrzesień 12 125 zł, wynagrodzenie ubezpieczonej za wrzesień 11 266, 67 zł.

W aspekcie powyższych porównań, trudno dać wiarę wnioskodawcy odnośnie warunków wynagrodzeń, zasadności ich wypłaty w opisanej wysokości.

Ponadto z zebranego w sprawie materiału wynika również pewna aktywność płatnika związana z działalnością gospodarczą w spornym okresie, po dniu zawarcia umowy o pracę. Z zeznań księgowej wynika, iż podpisywał on faktury (zeznania I. K. – (k. 45v). Z zeznań świadka Ł. C. i zeznań ubezpieczonej, iż robił uzgodnienia, wydawał zlecenia (k. 179), prowadził rekrutację nowych pracowników, zatrudnił M. S. (1), któremu wydawał polecenia związane z pracą (zeznania M. S. (1)– k. 46).

Okoliczności powyższe również świadczą, zdaniem Sądu, o pozorności zawartej umowy o pracę.

W apelacji skarżący wnosił nadto o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań stron, na okoliczności zatrudnienia ubezpieczonej, faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych oraz inne wskazanie w uzasadnieniu oraz o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka J. P. (pracownik (...) SA) na okoliczność zatrudnienia ubezpieczonej, faktycznego wykonywania obowiązków pracowniczych. Apelujący podniósł, iż dowód z przesłuchania świadka jest konieczny, w tym nie jest sprekludowany z uwagi na to, iż potrzeba powołania dodatkowych dowodów powstała dopiero na skutek stwierdzenia przez Sąd, że inne przedstawione dowody są niewystarczające.

Na rozprawie w dniu 4 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny oddalił wnioski dowodowe zawarte w apelacji.

Na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę pełnomocnik wnioskodawcy oświadczył, że ubezpieczona B. M. podjęła pracę od 26 października 2015 r. ze zmienionym zakresem obowiązków i wnosi o przesłuchanie wnioskodawczyni na tę okoliczność.

Po oddaleniu wniosku przez Sąd, pełnomocnik wnioskodawcy złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań J. B. (2)(konkubiny wnioskodawcy) na okoliczność niepozostawania w bliższej relacji w spornym okresie ubezpieczonej z wnioskodawcą. Podniósł, iż zgłoszenie tego wniosku nie jest spóźnione i jego zgłoszenie zostało spowodowane oddaleniem wniosku o przesłuchanie wnioskodawczynie oraz treścią uzasadnienia.

Sąd Apelacyjny postanowił oddalić wniosek dowodowy o dopuszczenie dowodu z zeznań J. B. (2).

Pełnomocnik wnioskodawcy złożył zastrzeżenia do protokołu w przedmiocie oddalenia wniosków o dopuszczenie dowodu z zeznań wnioskodawczynie oraz zeznań świadka w trybie art. 162 kpc zarzucając naruszenie art. 227 kpc w zw. z art. 217 § 2 kpc, a odnośnie oddalenia wniosku o przesłuchanie wnioskodawczynie nadto naruszenie zasady konstytucyjnej, która sprowadza się do przeprowadzenia postępowania w dwóch instancjach. Wniósł także zastrzeżenia przez naruszenie art., 328 § 1 kpc przez brak uzasadnienia postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego.

Odnośnie zgłoszonych w apelacji wniosków dowodowych należy podnieść, iż

zgodnie z art. 381 k.p.c., strona, która powołuje w postępowaniu apelacyjnym nowe fakty lub dowody, powinna wykazać, a przynajmniej uprawdopodobnić, że nie mogła ich powołać w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji lub że potrzeba powołania się na nie wynika później, natomiast obowiązkiem sądu drugiej instancji jest dokonanie wszechstronnej oceny wskazanych przez stronę okoliczności, które spowodowały opóźnienie w zgłoszeniu nowych faktów lub dowodów, z punktu widzenia przesłanek i celu omawianego przepisu, podjęcie decyzji o dopuszczeniu bądź pominięciu nowych faktów czy dowodów oraz uzasadnienie swojej decyzji w tym przedmiocie.

Sąd Apelacyjny oddalił, jako spóźnione w rozumieniu art. 381 kpc. , zawarte w apelacji wnioski dowodowe. Z okoliczności sprawy nie wynika bowiem, aby po stronie powodowej istniała przeszkoda do przedstawienia Sądowi pierwszej instancji tych dowodów. Wskazać trzeba, że skoro w postępowaniu przed Sądem Okręgowym skarżący nie wykazał stosownej inicjatywy w zakresie zgłaszania wniosków dowodowych, to powinien liczyć się z tym, że Sąd odwoławczy będzie władny pominąć spóźnione wnioski dowodowe. Z kolei wydanie niekorzystnego dla strony wyroku nie może stanowić samoistnej podstawy powołania się w postępowaniu apelacyjnym na nowe fakty i dowody (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 marca 1999 r., I PKN 640/98).

Należy podnieść, iż dowód z przesłuchania stron został przeprowadzony przez Sąd I instancji, które złożyły szczegółowe zeznania, poprzedzone wyjaśnieniami złożonymi w trybie informacyjnym, a treść zeznań stron zawiera również odpowiedzi na pytania ich pełnomocnika.

Przed przystąpieniem do przeprowadzenia dowodu, na sporne okoliczności, z przesłuchania stron, reprezentujący ubezpieczoną i płatnika profesjonalny pełnomocnik złożył oświadczenie o nieskładaniu innych wniosków dowodowych.

Należy podnieść, iż złożony w apelacji dowód dotyczący przesłuchania świadka został wskazany w sposób niechlujny, bez wskazania dokładnego adresu do doręczeń (podana wyłącznie nazwa pracodawcy (...) SA), co również wskazuje na zwłokę w postępowaniu.

Pełnomocnik płatnika na rozprawie przed Sądem II instancji składał kolejne wnioski dowodowe .

Na wstępie należy podnieść, iż zgodnie z art. 227 kpc przedmiotem dowodu są fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie.

Zgłoszenie dowodów dotyczące ustalenia faktów nie mających istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 kpc) należy uznać za działanie zmierzające jedynie do zwłoki. Przepis ten uprawnia Sąd do selekcji zgłoszonych dowodów jako skutku przeprowadzonej oceny istotności okoliczności faktycznych, których wykazaniu dowody te mają służyć. Ocena, która fakty mają dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, jest uzależniona od tego. Jakże to są

fakty, a także od tego, jak sformułowana jest norma prawna, którą zastosowano przy rozstrzygnięciu sprawy. Stan faktyczny w każdym postępowaniu jest oceniany w aspekcie przepisów prawa materialnego. Przepisy te wyznaczają zakres koniecznych ustaleń faktycznych, które powinny być w sprawie dokonane. Przepisy prawa materialnego mają też decydujące znaczenie dla oceny, czy określone fakty, jako ewentualny przedmiot dowodu, mają wpływ na treść orzeczenia (wyrok SN z dnia 6.04.2011 I CSK 475/10 Sąd I instancji ocenił żądanie strony powodowej w ramach przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 12 i art. 13 pkt. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 12 kp).

Sąd II instancji na mocy art. 217 § 3 w zw. z art. 391 § 2 kpc oddalił zgłoszone wnioski dowodowe.

Sąd Apelacyjny uznał, iż przeprowadzenie dowodów, w zakresie niepozostawania w bliższej relacji w spornym okresie ubezpieczonej z wnioskodawcą i podjęcia pracy przez ubezpieczoną od dnia 26 października 2015 r. ze zmienionym zakresem obowiązków jest niecelowe, albowiem dowody te nie mają cech istotności z punktu widzenia rozstrzygnięcia sporu, w świetle okoliczności niniejszej sprawy. Nie sposób także przyjąć, by pominięcie wskazanych wyżej dowodów przemawiało za oceną materiału dowodowego, jakimi Sąd dysponował, jako niekompletnego, a przez to prowadzącego do poczynienia błędnych ustaleń faktycznych, tym bardziej, iż apelacja nie wskazuje, jakie błędy w ustaleniach faktycznych występują.

W niniejszej sprawie zakres rozstrzygnięcia wyznaczała treść decyzji organu rentowego z dnia 7 marca 2014 r. odnośnie istnienia stosunku pracy pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem. Okoliczność niepozostawania w bliskich relacjach pomiędzy nimi w spornym okresie nie są istotne dla rozstrzygnięcia sporu. Należy podnieść, iż cechą wyróżniającą stosunek pracy jest wykonywanie pracy pod kierownictwem pracodawcy, a charakter i zakres tego podporządkowania w sytuacji, gdy stronami umowy o pracę są osoby sobie bliskie nie może być różny od koniecznego w relacjach między osobami obcymi, skoro ma świadczyć o nawiązaniu takiego rodzaju stosunku prawnego (wyrok SN z dnia 19.03.2008 r. sygn.. I PK 210/2007). Na marginesie należy podnieść, iż Sąd I instancji oddalił wniosek pełnomocnika organu rentowego o dołączenie akt ubezpieczonej dot. zasiłku macierzyńskiego, zgłoszony na podobne okoliczności.

Sąd Apelacyjny uznał również, iż w odniesieniu do przedmiotu rozpoznania niniejszej sprawy determinowanej treścią zaskarżonej decyzji, a następnie wydanego w wyniku odwołań wyroku Sądu Okręgowego, należy stwierdzić, iż nie jest istotne dla treści tego rozstrzygnięcia, badającego prawidłowość decyzji organu rentowego w dacie jej wydania, podjęcie przez ubezpieczoną, kilka dni przed terminem rozprawy apelacyjnej, pracy ze zmienionym zakresem obowiązków.

W świetle powyższego Sąd Apelacyjny uznał, iż zarzuty naruszenia art. 227 kpc w zw. z art. 217 § 2 kpc są niezasadne podobnie jak zarzut naruszenia zasady konstytucyjnej, która sprowadza się do przeprowadzenia postępowania w dwóch instancjach. Zasada ta ma zapewnić, aby orzeczenia wydawane przez sąd II instancji były zgodne z prawem materialnym oraz poczuciem sprawiedliwości, temu służy m.in. szeroka swoboda jurysdykcyjna tego sądu. Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. W konsekwencji może, a jeżeli je dostrzeże – powinien naprawić wszystkie naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem, że mieszczą się one w granicach zaskarżenia (por. postanowienie SN z 4.10.2002 r. III CZP 62/02, OSNC 2004 nr 1 poz. 7).

Kierując się powyższymi regułami Sąd Apelacyjny dokonał samodzielnej materialnoprawnej oceny dochodzonego żądania.

Chybiony jest również zarzut pełnomocnika płatnika odnośnie naruszenia treści art. 328 § 1 kpc poprzez brak uzasadnienia postanowienia o oddaleniu wniosku dowodowego. Należy podnieść, iż art. 328 § 1 kpc określa terminy do złożenia wniosku o uzasadnienie. W tym miejscu należy jedynie przypomnieć, iż zgodnie z treścią art. 357 § 2 kpc. w zw. z art. 391 § 1 kpc postanowienia ogłoszone na posiedzeniu jawnym sąd uzasadnia tylko wtedy gdy podlegają one zaskarżeniu.

Na treść rozstrzygnięcia nie ma również wpływu zarzut wskazania błędnej przyczyny odstąpienia od nagrywania przebiegu rozprawy.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz dowody, należało przyjąć, że B. M. nie była zatrudniona w oparciu o umowę o pracę u płatnika J. K. i nie zaistniały przesłanki wskazane w art. 22 § 1 k.p. konstytuujące stosunek pracy, a tym samym dające tytuł do ubezpieczeń społecznych. W okolicznościach niniejszej sprawy uznać należało, że strony zawarły umowę o pracę bez woli jej rzeczywistej realizacji, a jedynie stworzenia pozorów jej realizacji.

Uznając zatem, że strony umowy złożyły swe oświadczenie dla pozorów, umowa ta jako nieważna z mocy art. 83 § 1 k.c. nie wywołała skutków prawnych w zakresie ubezpieczenia społecznego. Skoro więc nie istniał ważny - pracowniczy stosunek prawny, to B. M. nie podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w spornym okresie. Zarówno zatem zaskarżona decyzja organu rentowego, jak i wyrok Sądu Okręgowego są prawidłowe, a apelację należało oddalić jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c.